

# Protokół

dwudziestego trzeciego posiedzenia sejmowego z dnia 28. Grudnia  
1866 wieczór.

---

Obecni: Marszałek Leon książę Sapieha.

Sekretarze: ks. Kaczała, Paszkowski, Ludwik Wodzicki, Zakrzewski.

Komisarz rządu: C. k. radca dworu Possinger-Choborski.

Posłów obecnych na początku 105, w ciągu posiedzenia 119.

Początek posiedzenia o godz.  $\frac{3}{4}$  na 6.

Protokół posiedzenia z dnia 28. Grudnia 1866 odczytany przez posła Paszkowskiego przyjęty jest bez zmiany.

Z porządku dziennego sprawozdawca komisji petycyjnej poseł Rydzowski wnosi: Petycję Nr. 135. Karoliny i Eligiusza Sobolewskich o przyjęcie ich majątku Jawora dolna i górna w obwodzie Samborskim na fundacyę krajową. Sejm uchwała zgodnie z wnioskiem komisji: „poleca się Wydziałowi krajowemu, aby sprawę tę o ile można najrychlej zbadał, i według najlepszego uznania swojego załatwił, a następnie Sejmowi relacyę złożył.”

Dalej petycyę cztery:

Nr. 18. Józefa Haszłakiewicz - Gottleba kwieskowanego naczelnika powiatowego w celu współubiegania się o posadę sekretarza przy Wydziale krajowym.

Nr. 109. Mieczysława Chrzanowskiego dyurnisty przy Wydziale obrachunkowym o dyspensę od szkół w celu starania się o posadę w Wydziale krajowym.

Nr. 119. Adolfa Gelinka byłego urzędnika lwowskiej c. k. Izby obrachunkowej o prawo ubiegania się o posadę przy Oddziale obrachunkowym pomimo przekroczonego wieku lat 40.

Nr. 148. Zygmunta Sawczyńskiego byłego profesora o zwolnienie do urzędu w służbie krajowej od warunków co do wieku i szkół prawniczych. Sejm zgodnie z wnioskiem komisji uchwalił: „Odstąpienie tych petycyj Wydziałowi krajowemu do załatwienia, a zarazem upoważnienie go wyjątkowo do uwzględnienia żądań proszących w razie, jeżeli to za stosowne uzna.”

Dalej wnosi petycyę:

Nr. 77. Gmina miasta Lwowa o wstawienie się do Najjaśniejszego Pana, ażeby przy udzielaniu koncesyj na budowę kolei krajowych, a mianowicie przy nadaniu koncesyi na budowę kolei ze

Lwowa do Brodów i do Tarnopola ustanowiony był warunek, że Rady zawiadowcze takiej kolei mają mieć swoją siedzibę w mieście Lwowie jako mieście stołecznem.

Sejm zgodnie z wnioskiem komisji uchwała: Wydział krajowy wygotuje najuniższą petycję do Najjaśniejszego Pana tej treści: ażeby przy udzielaniu koncesyj na budowę kolei krajowych, a mianowicie: przy nadaniu koncesyi na budowę kolei ze Lwowa do Brodów i do Tarnopola, ustanowiony był warunek, że Rady zawiadowcze takich kolei mają mieć swoje siedziby w mieście Lwowie jako mieście stołecznem.

Nr. 121. Stanisława Misia właściciela z Grodziska o wstrzymanie kroków egzekucyjnych Lejzora i Matysa Stossvogel przeciwko niemu w sprawie prywatnej, dalej o restytucyę w tym procesie i o zacydowanie jakiej innej procedury sądowej, osobliwie dla włościan, którzy ustaw nie znają, duchowi czasu odpowiedniej.

Sejm nad tą petycją zgodnie z wnioskiem komisji przechodzi do porządku dziennego.

Sprawozdawca poseł Gniewosz wnosi petycję Nr. 43. gminy Ścianki powiatu Buczackiego z uzaleniem się na swego dusz-pasterza obrządku greckiego ks. Marcelego Kutuńskiego, że tenże nadużywając swego stanowiska wyzyskuje parafian, skargi zaś z tego powodu do władz świeckich i duchownych zanesione, dotychczas bez skutku zostają.

Sejm zgodnie z wnioskiem komisji odstępuje tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa do stosownego postąpienia.

Petycję Nr. 75. urzędu parafialnego wsi Grobli na Wisłą, gminy Podgrabie w powiecie Mieleskim, aby mogła jako osobna gmina swego własnego wójta wybierać, i rządzić się niezawisłe od gminy Niepołomice, z którą gwałtem złączoną została. Sejm zgodnie z wnioskiem komisji odstępuje tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa do stosownego postąpienia.

Petycję Nr. 5. gminy Porhowy powiatu Buczackiego o przyspieszenie dochodzenia przysługujących jej serwitutów w lasach dworskich; i Nr. 140. gminy Tuczapy w obwodzie Kołomyjskim o przeprowadzenie przez komisję serwitutową jej sporu z dawnym dworem o łęgi. Sejm na wniosek komisji odstępuje tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Petycję gminy Kniże Nr. 88. obwodu Kołomyjskiego, aby Sejm wejść raczył w ich spór o łęgi z dawnym dworem; — dla czego c. k. Sąd śniatyński w jednej i tej samej sprawie dwa sprzeczne wydał wyroki?

Gminy Haszkowce Nr. 86., aby spór jej z dawnym dworem już raz przez komisję serwitutową rozstrzygniętym został. Gminy Chlebyczyn polny i Demycze Nr. 130. i 141. powiatu Zabłotowskiego z uzaleniem, że skargi jej do władzy obwodowej i c. k. Namiestnictwa przeciw byłemu państwu o odebraniu gruntów wniesione, nie są załatwione.

Sejm wszystkie te petycje na wniosek komisji odstępuje c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Petycje gmin Rudniki, Zakościele i Sułkowszczyzna w powiecie Mościskim Nr. 68., 76. i 82. o wykupno danin dla kościoła w Mościskach; Sejm na wniosek komisji odstępuje te petycje c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Petycję Nr. 83. Piotra Zielińskiego, obywatela miasta Przemyśla z uzaleniem na nauczyciela szkoły o pobicie; Sejm na wniosek komisji odstępuje tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleniem ścisłego zbadania.

Petycje Nr. 87. gminy Wołczkowce w obwodzie Kołomyjskim o wydanie metryk grantowych z r. 1787 i 1820; Sejm na wniosek komisji odstępuje tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Petycje Nr. 92., 93., 94., 95. i 96. gmin Budy Iancuckiej, Medynia, Węgliska i Zalesie o przymusowe zabezpieczenie od ognia, o uregulowanie jura stolae, i konkurencji kościelnej, o zniesienie mesznego, oraz z uzaleniem się na notaryuszów; Sejm zgodnie z wnioskiem komisji przechodzi nad temi petycjami do porządku dziennego.

Petycję Nr. 113. gminy Maniowa powiatu Krościeńskiego o przyspieszenie rezolwowania jej skargi przeciw byłemu państwu do władzy obwodowej wniesionej o dezolacyę lasów. Sejm na wniosek komisji odstępuje tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Petycję Nr. 110. gmin Studziany i Dębów w powiecie Przeworskim o darowanie podatków z powodu gradobicia; oraz petycję Izydora Tarnawskiego właściciela realności w Plenikowie powiatu Przemysłańskiego Nr. 128. o darowanie podatków zaległych z powodu zubożenia. Sejm zgodnie z wnioskiem komisji odstępuje tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa do możliwego uwzględnienia.

Petycję siedmiu gospodarzy z Bukowa Nr. 115 powiatu Brzozowskiego oraz gminy miejskiej Jaćmierza, Nr. 116. w sprawach spornych pastwisk. Sejm na wniosek komisji przechodzi nad temi petycjami do porządku dziennego.

Petycję gminy Maniowa Nr. 112. z użaleniem na zniesione przez dwór prawo rybołówstwa; oraz gminy miasteczka Krościenka Nr. 138 o bezprawne wykonywanie prawa polowania i rybołówstwa; Sejm te petycje na wniosek komisji odstępuje c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Petycję Rady miasta Krakowa Nr. 131. o uchwalenie ustawy orzekającej, iż koszta na przyodzienie szupaśników przez gminę ekstradującą winna zwracać gmina, do której szupasowany przynależy; Sejm petycję tę odstępuje Wydziałowi krajowemu do zbadania przedmiotu.

Petycję gmin Wołosianka, Libochora, Stawska, Jelenkowate, Chaszczowanie, Tuchla i Grabowice Nr. 122. ze skargą na Urząd solny w Bolechowie o nadużycia przy sprzedaży soli. Sejm na wniosek komisji odstępuje tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa do ścisłego zbadania i przykładowego ukarania winnych w celu zapobieżenia na przyszłość dalszym nadużyciom.

Petycję gmin Wielkiego Księstwa Krakowskiego i Zachodniej Galicji Nr. 117. o pozwolenie składek w celu odbudowania Bursy Jerozolimskiej w Krakowie. Sejm na wniosek komisji odstępując tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa z usilnem zaleceniem uwzględnienia.

Petycję gminy miasta Przemyśla Nr. 118. o wstawienie się do władz rządowych względem podwyższenia taryfy czynszowej za kwatery wojskowe dla c. k. oficerów. Sejm zgodnie z wnioskiem komisji udziela tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem możliwego uwzględnienia.

Petycję Konstantego Pikulskiego Nr. 120. o dokładne rozpoznanie i wyjaśnienie obwieszczonej Najwyższej Ustawy z dnia 16. Sierpnia 1865 r. względem czasowego uwolnienia od podatku budowl nowych, przybudowanych i odbudowanych. Sejm na wniosek komisji przechodzi nad tą petycją do porządku dziennego.

Petycję gminy przedmieścia Gródka Nr. 123. o przyjęcie na gminę nałożonego dodatku konkurencyjnego do drogi krajowej przez Lubień wielki prowadzącej, na fundusz krajowy i odczynie tej drogi na fundusz krajowy; — oraz petycję Jana Mierzwińskiego budowniczego Nr. 143. o podwyższenie płacy. Sejm zgodnie z wnioskiem komisji odstępuje te dwie petycje Wydziałowi krajowemu.

Petycję gminy Nadytycze Nr. 85., gospodarzy Tymoszczuka i Kostyna Nr. 89. gminy Oleszków Nr. 90, gminy Rudniki Nr. 129, gminy Orelec Nr. 91, oraz Wasyla Abrahamiuka Nr. 139, o ustanowienie osobnych sądów austregalnych dla ich sporów z dawnem państwem o grunta. Sejm na wniosek komisji nad temi petycjami przechodzi do porządku dziennego.

Petycję Nr. 134. gmin Niebylec, Jawornik, Konieczkowa, Gwoździanka, Bliźniówka i Małówka powiatu Strzyżowskiego o wyjednanie wolnego prawa prezentowania na nauczyciela szkoły trywiałnej w Niebylcu pana Ludwika Pończyka. Sejm zgodnie z wnioskiem komisji odstępuje tę petycję c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Petycję Nr. 147. zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia z Budzanowa o zapomogę. Sejm na wniosek komisji odstępując tę petycję Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Następnie wnosi sprawozdawca poseł Rodakowski petycję Nr. 36. gromady Kłodne powiatu Limanowskiego o przyłączenie do obwodu Sandeckiego; Nr. 126/S. gminy Iwkowa powiatu Brzeskiego o przydzielenie do okręgu urzędowego w Bochni; Nr. 141. parafian kościoła Wojakowskiego o przyłączenie do powiatu Bocheńskiego; Nr. 244/S. gminy Iwanówka powiatu Kopeczynieckiego o przyłączenie do powiatu Trembowelskiego. Sejm petycje te na wniosek komisji odsyła do c. k. Prezydium Namiestnictwa do uwzględnienia.

Petycję Nr. 103. i 104. obywateli z pod Sędziszowa i Jasła celem wezwania Rządu do zaprowadzenia sądów doraźnych na podpalaczy. Komisya wnosi: „Sejm odstępując tę petycję c. k. Prezydium

um Namiestnictwa z tem usilnem wezwaniem, aby przedsiębrał odpowiednie kroki celem powrócenia krajowi bezpieczeństwa publicznego.

Posel Gołaszewski wnosi: „Wysoka Izba raczy uchwalić wezwanie do Wysokiego Namiestnictwa o zaprowadzenie sądów doraźnych na podpalaczy w Galicyi.”

Gdy w głosowaniu nad poprawką posła Gołaszewskiego większość jest wątpliwą, Marszałek zarządza głosowanie imienne. Głosuje za poprawką 59 posłów, przeciw poprawce 57 posłów. Sejm więc uchwała co do powyższych dwóch petycyj wezwanie do c. k. Namiestnictwa o zaprowadzenie sądów doraźnych na podpalaczy w Galicyi.

Petycję Nr. 15. Jego Excelencyi hr. Starzeńskiego o przyjęcie pozostałej po formacji pułku Wolnych Krakusów reszty w gotowiznie złr. 10.765 cent. 91 na rzecz funduszu krajowego. Komisya wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić: Ofiarowaną przez hr. Starzeńskiego kwotę złr. 10.765 cent. 91 z dobrowolnych datków składanych na formację legionu jazdy pod nazwą: „pułku wolnych Krakusów,” przyjęć na fundusz krajowy, jeżeli Najjaśniejszy Pan przyzwoli na takie rozporządzenie tym funduszem zamierzone przez hr. Starzeńskiego. Sejm uchwała pierwszą część wniosku komisyi: „Ofiarowaną przez hr. Starzeńskiego kwotę złr. 10.765 cent. 91 z dobrowolnych datków składanych na formację legionu jazdy pod nazwą: „pułku wolnych Krakusów,” przyjęć na fundusz krajowy.”

Na wniosek posła Zyblikiewicza druga część wniosku poczynszy od wyrazu „jeżeli” poddana osobno pod głosowanie pozostaje w większości.

Następnie sprawozdawca komisyi petycyjnej poseł Trzeciecki wnosi:

Petycję Nr. 133. Antoniego Hartingera i syna c. k. chromolitografa w Wiedniu o wspieranie wydawnictwa jego tablic ekonomicznych zakupieniem znacznej liczby tychże na użytek nauczycieli szkółek ludowych. Sejm uchwała zgodnie z wnioskiem komisyi przejść nad tą petycją do porządku dziennego.

Petycję ks. Kluczyckiego proboszcza w Pantalowicach powiatu Przeworskiego Nr. 127. o wyrobienie zatwierdzenia przedłożonego statutu, który ma na celu utworzenie kasy pożyczkowej dla parafian, z której uzyskany fundusz byłby użytym na wymurowanie kościoła parafialnego w Pantalowicach. Sejm zgodnie z wnioskiem komisyi uchwała petycję tę odesłać do Prezydium c. k. Namiestnictwa z zaleceniem możliwego uwzględnienia.

Po ukończeniu sprawozdań komisyi petycyjnej, wnosi poseł Grocholski członek Wydziału krajowego jako rzecz naglącą, aby Sejm dozwolił z ominięciem form tak co do drukowania jak co do przepisane go pierwszego czytania przedłożyć sobie sprawozdanie Wydziału krajowego o przekazanym mu zeszłej kadencji wnioskowi ks. Guszalewicza tyczącym się pobierania podatku konsumcyjnego od bydła przez kilka osób na własną potrzebę wspólnie zabitego.

Sejm przychyła się do wniosku posła Grocholskiego.

Następuje trzecie czytanie uchwały tyczącej się poboru rekrutów żydowskich na posiedzeniu dzisiejszem rannem przyjętej.

Po punkcie 1. i 2. następuje punkt 3. według przyjętych poprawek posłów Demkowa i Szelińskiego przez komisję administracyjną zredagowany jak następuje:

3. Aby na ludność chrześcijańską osobny kontyngens wojskowy, a na ludność żydowską także osobny kontyngens wojskowy według liczby dusz w każdym powiecie obu tych ludności znajdującej się był nałożony, i tak wyznaczona liczba do uzupełnienia wojska przypadająca, nie na odstawcze okręgi, ale na pojedyncze gminy rozłożoną była.

Cała uchwała z trzech punktów złożona w trzeciem czytaniu jest przyjęta.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 9<sup>1</sup>/<sub>4</sub>, naznaczając następujące na dzień 29. Grudnia o godzinie 10. z porządkiem dziennem:

1. Sprawozdanie komisyi katastralnej.
2. Sprawozdanie komisyi administracyjnej o jura stolae.
3. Sprawozdanie komisyi ordynacyi wyborczej o wniosku posła Ziemiałkowskiego.

# Dalszy ciąg petycyj

wniesionych do Sejmu do dnia 28. Grudnia 1866 wieczór.

---

154. Pełnomocnicy gminy ruskiej Podhajezyki, w powiecie Trembowelskim przez posła ks. Kuryłowicza, użalają się na plebana obrządku łacińskiego o zmuszanie członków gminy do obrządku łacińskiego.
  155. Kraiński Edmund, właściciel dóbr Leszczowate, przez posła Laskowskiego o uchwalenie stanowczego zniesienia serwitutów.
-

4. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wniosku ks. Guszalewicza co do podatku konsumcyjnego.
5. Sprawozdanie Wydziału krajowego w rzeczach zapomogi krajowej.
6. Sprawozdanie komisji statutowej.
7. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Hebdy co do urlopników.

**L. Sapięha** wł. r.

**F. Paszkowski** wł. r.

**L. Wodzicki** wł. r.